

НОВІТНІ ПІДХОДИ ДО ЗАСТОСУВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Мась А. Ю.

*старший викладач кафедри управління земельними ресурсами
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
м. Миколаїв, Україна*

Під час проходження підвищення кваліфікації на тему «Академічна доброчесність, відкрита наука та штучний інтелект: як створити доброчесне освітнє середовище» на базі Сумського державного університету, для себе виокремив певні ключові підходи, що дозволяють віднайти особливості використання елементів відкритої науки та штучного інтелекту у освітній діяльності.

Метою підвищення кваліфікації було підвищення рівня академічної доброчесності під час виконання наукових досліджень, а також отримання вичерпної та повної інформації щодо можливого впровадження штучного інтелекту.

В науковій літературі зустрічаються дослідження, присвячені проблемі використання штучного інтелекту, а також прояви порушення академічної доброчесності.

Передусім в Законі України «Про освіту» [1] містяться норми щодо дотримання академічної доброчесності. В літературних джерелах також характеризуються види та способи плагіату та самоплагіату [2], охарактеризовуються загальні поняття та практичні поради з академічної доброчесності та інформаційної грамотності [3] тощо.

Під час підвищення кваліфікації було пройдено тестування «Академічна доброчесність і штучний інтелект», а також вказано, у чому полягає вплив Large Language Models на якість освіти.

Встановлено, що головними рушійними суб'єктами відкритості та академічної доброчесності є учасники дослідження, наукові співробітники, інфраструктурні компоненти, а також репозитарії дослідницьких даних.

Крім того з'ясовано, що в університетській системі дотримання академічної доброчесності мають злагоджено діяти такі елементи як нормативна та інформативна база, структурні підрозділи ВНЗ, інструменти контролю за дотриманням академічної доброчесності.

Так, основними факторами порушення академічної доброчесності є такі елементи як фабрикація, фальсифікація та плагіат.

Під час підвищення кваліфікації з'ясовано, що недоцільним є використання під час виконання досліджень ChatGPT, оскільки це є порушенням академічної доброчесності, ні в якому випадку не можна генерувати матеріал, що ускладнює процедуру інтерпретації даних, не можна висвітлювати інформацію без зазначення достовірного посилання на неї.

Також з'ясовано, що за допомогою програмних засобів можна вичленувати плагіат і матеріал, створений за допомогою штучного інтелекту, а також як правильно використовувати матеріали, винайдені за допомогою штучного інтелекту.

Під час проведення досліджень спочатку слід зіставляти проблемну інформацію, теоретично її аналізувати, а вже потім проводити експериментальні дослідження, а також впроваджувати її у практику.

Отже, новітніми підходами щодо формування академічної доброчесності надання суттєвих конструктивних рекомендацій по боротьбі з плагіатом, можливість правильно цитувати та дотримуватись навичок академічного письма, регулярне опитування (семестрове) здобувачів щодо наявності або відсутності порушень академічної доброчесності, постійне вдосконалення навичок професорсько-викладацького складу із відвідуванням тренінгів, семінарів тощо із запрошенням відповідних фахівців, періодичне проходження курсів підвищення кваліфікації з академічної доброчесності, а також популяризації її принципів для подальшого розвитку наукового та освітнього простору.

Висловлюємо щиру подяку організаторам підвищення кваліфікації на тему «Академічна доброчесність, відкрита наука та штучний інтелект: як створити доброчесне освітнє середовище». Проходження даного курсу сприяло набуттю відповідних знань щодо забезпечення академічної доброчесності та можливості впровадження штучного інтелекту у ВНЗ. Завжди і надалі готові до конструктивних діалогів, що сприятиме отриманню нових знань та компетенцій в освітньому просторі.

Список посилань

1. Закон України «Про Освіту». Стаття 42 «Академічна доброчесність». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3>

2. Рускуліс Л. Академічна доброчесність: навч-метод. посіб. Миколаїв: Іліон, 2022. 86 с. URL: http://dspace.mdu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1094/1/%D0%A0%D1%83%D1%81%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%96%D1%81%20%D0%9B._%D0%90%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C.pdf

3. Довідник з академічної доброчесності / уклад. : В. Г. Гур'янова, Л. Т. Ониксимова, Н. В. Поберій ; за заг. ред. Т. О. Маринич. Суми: Сумський державний університет, 2018. 24 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstreamdownload/123456789/71531/3/dovidnyk.pdf>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-129>

НАУКОВІ ПРАЦІ НА ЗАМОВЛЕННЯ ЯК ПРОБЛЕМА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Меленишин Н. Б.

*викладач вищої кваліфікаційної категорії, старший викладач
Комунальний заклад «Балтський педагогічний фаховий коледж»
м. Балта, Одеська область, Україна*

Тільки не кажіть, що у вас немає досвіду порушення академічної доброчесності. Він є у кожного, хто був школярем чи студентом. Мені пригадується, як однокласники просили списати домашку, як подруга отримала високу оцінку за аплікацію, яку я їй подарувала на день народження, як тато замість мене малої малював композицію на шкільну виставку, а коли я виросла, то вже у мене знайомі замовляли дітям творчі роботи для виставок і конкурсів...

Здавалося, нечесні шляхи виконання навчальних завдань залишаються позаду, коли людина врешті отримує диплом і вся віддається роботі. Але виявилося, що процес навчання триває усе життя, що існують атестації, які вимагають проходження додаткових курсів, участі у конференціях, публікації статей у фахових виданнях тощо. А в сучасному глобалізованому світі, завдяки інтернету, зростає спокуса скопіювати чужі напрацювання і видати за свої, особливо – коли знаєш, що ніхто не буде придивитися. Тож не лише учні та студенти, а й самі педагоги подекуди грішать порушенням академічної доброчесності. Тішити, що цю тему активно обговорюють в освітянській спільноті протягом останніх років. Найчастіше посилаються на Закон України «Про освіту» [1], статтю 42 «Академічна доброчесність», четверта частина якої перелічує, що саме належить до порушень. Це академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.